

– Az ε (és a 2001. évi β) szelvény keleti széle egyben a települési folt K-i határa is. A leletek és a települési jelenségek, bár nem tűntek el teljesen, oly mértékben megritkultak, hogy a szelvény további bővítése nem látszott indokoltnak. A települési folt K-Ny-i kiterjedése így elérte a 22 m-t, ami hazai őskőkori ásatási gyakorlatban szokatlan.

– A stratigráfiában az előző ásatásokhoz képest értelemszerűen semmi változás, a kultúrréteg 160–180 cm-en jelentkezett, ahogyan a platón É felé egyre vastagodott a lösz. Délre, a patak völgy felé a fedő lösz lepusztult, elvékonyodott, a kultúrréteg kiékelődött, ennek köszönhetően került elő maga a telep (és annak két települési foltja).

– Települési jelenségek: hamus-faszenes elkent folatok, okkerszemcsék, szilánkok, gyártási hulladék, kevés eszköz, néhány fosszilis ékszercsiga és koralldarabka.

– A gyér fauna rossz megtartású, Equus és Rangifer.

– A lelőhely radiokarbon kora 19 000 BP. (A legújabb TL eredményekre még várunk kell).

T. DOBOSI VIOLA

250. Monor, Tetei-dűlő

(Pest megye) U, B, Sza, Kk

2005 márciusában terepbejárást végeztünk a Gomba-I. jelű szénhidrogén bányatelek területén. Előzetesen a bányatelek kb. 43 ha területén egy (Gomba 3.), K-i része mellett két (Gomba 4., 5.) lelőhelyről volt tudomásunk. A terepbejárást során a bányatelek DNy-i, kisebbik részén (Monor község közigazgatási területén) 4 új lelőhelyet figyeltünk meg.

A bányatelek déli részén, ÉNy-DK-i irányú, ellaposodó dombháton elszórtan találtunk őskori, szarmata cserépeket, néhány késő középkori töredéket kb. 300×100–150 m-es területen. A lelőhely kiterjedése nem egyértelmű (13. lh.).

A bányatelek Ny-i részén, ÉNy-DK-i irányú dombhát tetején késő középkori(?) edénytöredéket gyűjtöttünk (14. lh.).

A bányatelek déli részén, ÉNy-DK-i irányú dombhát DK-i részének tetején és a DNy-i lejtő felső részén kevés bronzkori(?), szarmata és késő középkori edénytöredék kb. 230×100–120 m-es területen szórva jelezte a lelőhelyet, melynek kiterjedése nem egyértelmű (15. lh.).

A fenti dombháton újkőkori és késő középkori edénytöredékeket gyűjtöttünk kb. 80–90×40 m-es területen. A lelőhely kiterjedése bizonytalan (16. lh.).

A terepbejárást leletanyaga a ceglédi Kossuth Múzeumba került.

DINNYÉS ISTVÁN

251. Mosonmagyaróvár, Kis utca 30.

(Győr-Moson-Sopron megye) Á

2005 augusztusában Mosonmagyaróvár mosoni városrészén, a Királydomb déli oldalán fekvő telken alapok

ásását kezdték meg. A terület az egykori ispáni suburbiához tartozott. A közvetlen környéken több ásatás is folyt már, ahol Árpád-kori leletek, telepobjektumok kerültek elő, illetve a gázvezeték építésénél épp e telek előtti útszakaszon egy ép edény is, amely építőáldozat lehetett, egy bekarcolt vonaldíszes fazékban apró vaszöveget találtunk.

A most kutatott telek felszínén, még a földmunkák előtt nagy mennyiségben gyűjtöttünk Árpád-kori kerámiát: bográcsok, fazekak, fedők karakterisztikus töredékeit.

Az ásatást csak az alapozási árokban végezhetjük el, ahol 10 objektumot tártunk fel. A 9 cölöplyuk mellett egy kisebb tárológödör került elő. A leletanyag (álatcsont, vasdarab, kerámiatöredékek) harmonizál a felszíni gyűjtéssel, illetve a környező lelőhelyek adataival, a 12. századra datálható.

ASZT ÁGNES

252. Nagyatád, Henézi homokbánya

(Somogy megye) Á

2005. augusztus–szeptemberben megelőző régészeti feltárást végeztünk a Henész nevű városrészen, „Bukovica-dűlő” megjelöléssel ábrázolt területen üzemelő homokbányában, annak kiterjesztése előtt.

A 0542/10 hrsz. bányatelken az előzetes bejárást alapján késő Árpád-kori, középkori településjelenségek előkerülésére lehetett számítani. A feltárást során a korábbi bányászattal megkímélt, kb. 1500–2000 m²-nyi területből mintegy 250 m²-nyi terület bizonyult régészeti lelőhelynek. Itt összesen tizenhárom 14–15. századi objektumot figyeltünk meg és tártunk fel.

A területet nagyjából középen átszelő 120 kV-os villamos távvezeték D-re eső területen valószínűleg egy kemence maradványait sikerült részben megmentenünk. A kemencének és előterének a Ny-i fele maradt meg. Kevés késő Árpád-kori edénytöredék került elő belőle, pár darabot a tűztér tapasztásában találtunk meg.

A villanyvezeték É-ra eső területen 12 további különböző jelenség, nagyrészt meghatározhatatlan funkciójú gödör, egy sekély árok, és egy szintén sekély, téglalap alakú hamusgödör került felszínre. Többségük valamilyen égetési tevékenységhez kapcsolódott: elpusztult kemence, tűzhely.

Több gödörben találtunk agyagból gyúrt, kiégetett, úgynevezett „főzőgolyót”. Ezekből a legtöbb a 3. sz. hamus, több paticsot is tartalmazó gödörből került elő. Különböző méretű fazekak és csuprok jellegzetes hullámvonaldíszes, körömbenyomásos és „rádli” mintás oldaltöredékeit és fedőhornyos peremtöredékeit tártuk fel. Közük egy csőrös korsó töredéke, valamint egy körbe foglalt keresztet ábrázoló fenékbélyeges, kisebb fazék alja is előkerült. A korabeli mezőgazdasági tevékenységre utal az 5. sz. gödörben talált sarló, és a 2. sz. objektumból előkerült vaskés.